O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

Agrobiotexnologiyalar va oziq- ovqat xavfsizligi instituti

Ro‘yxatga olindi: № БД-60810600 2024 yil “09” 30	**“TASDIQLAYMAN”** SamDU rektori: _____ R.I.Xalmuradov 2024 yil “ ” _____

MOYLI EKINLAR SELEKSIYASI VA URUG‘CHILIGI FAN DASTURI

Bilim sohasi:	800000 –Qishloq, o‘rmon baliq xo‘jaligi va veterenariya
Ta’lim sohasi:	810000 – Qishloq xo‘jaligi
Ta’lim yo‘nalishi:	60810600 – Qishloq xo‘jaligi ekinlari seleksiyasi va urug‘chiligi (ekin turlari bo‘yicha)

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
MESU1706	2027-2028	7	6
Fan/modul turi	**Ta’lim tili**		**Haftadagi dars soatlari**
Majburiy	O‘zbek		6

Fan nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Umumiy (soat)
Moyli ekinlar seleksiyasi va urug‘chiligi	82	98	180

Fanning maqsadi (FM)

FM1

I. FANNING MAZMUNI

Fanni o’qitishdan maqsad - talabalarga “Moyli ekinlar seleksiyasi va urug‘chiligi” fani umumiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 4-kursning 8-semestrida o‘qitiladi. Mazkur fan boshqa agronomiya yo‘nalishi fanlarining nazariy va uslubiy asosini tashkil qiladi va ularni o‘rganish uchun zamin bo‘lib xizmat qiladi. Moyli ekinlar seleksiyasi va urug‘chiligi fanining maqsadi - yakka, ommaviy tanlash, nav ichida va navlararo chatishtirish uslublari, birlamchi urug‘chiligini yo‘lga qo‘yishdan iborat.

Ushbu kurs fanning nazariy asoslari, moyli ekinlar seleksiyasi va urug‘chiligi fani haqida tushuncha, uning ahamiyati va asosiy vazifalari, moyli ekinlar seleksiyasining rivojlanish tarixi, kungaboqar, soya, kunjut, zig’ir, yeryong’oq, kanakunjut, maxsarning mahalliy va xorijiy genofond namunalari haqida tushuncha, moyli ekinlari navlari haqida tushuncha va ularga qo‘yiladigan talablar, moyli ekinlar seleksiyasida qo‘llaniladigan usullari, duragaylash va uning turlari, turlararo duragaylashning moyli ekinlar seleksiyasida ahamiyati. Tanlash, uning ahamiyati va moyli ekinlar seleksiyasida qo‘llaniladigan usullari, kasalllik va zararkunandalarga chidamli moyli ekinlar navlarini seleksiyada darajasini baholash, kungaboqar, soya, kunjut, zig’ir, yeryong’oq, kanakunjut, maxsar navlarini qurg‘oqchilikka, garmselga va sho‘rlanishga bardoshliligi haqida tushuncha, seleksiya jarayonini tashkil qilish qoidalari. Moyli ekinlarda nav sinash ishlari, kungaboqar, soya, kunjut, zig’ir, yeryong’oq, kanakunjut, maxsar navlarini davlat nav sinovi va qishloq xo‘jalik ekinlari davlat reyestriga kiritish va chiqarish tartibi, moyli ekinlar urug‘chiligining nazariy asoslari, urug‘chilik tizimini rivojlantirishda urug‘shunoslikni ahamiyati va urug‘chilik bo‘yicha yangi qonunlar, moyli ekinlarda nav almashtirish va nav yangilash haqida tushunchalar kabi masalalarni o‘z ichiga oladi.

Fan mazmuni

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)

7-semestr uchun ajratilgan ma’ruza

M1	**Moyli ekinlar seleksiyasi va urug‘chiligi fani vazifasi va ahamiyati.** Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fani, uning ahamiyati, maqsadi va vazifalari. Fanning tarixi va rivojianish bosqichlari. Moyli ekinlar urug'chiligi va seleksiyasini rivojiantirishda Respublikamizda qabul qilingan qonun va farmoyishlar. Elita va reproduksiya uruglarini yetishtirish. Mexanik va biologik ifloslanish va ularning oldini olish tadbirlari.
M2	**O‘zbekistonda moyli ekinlar seleksiya usullarini asosiy yo‘nalishlari.** Seleksiyaning vazifalari. Seleksiya fanining nazariy fanlar bilan aloqasi. O’zbekistonda ekilayotgan asosiy qishloq xo’jalik ekinlarning nav va duragaylarni yaratishda o’ziga xos xususiyatlari. Respublikamizda moyli ekinlar seleksiya ishlarining asosiy yo’nalishlari. Mamlakatimizda moyli ekinlar seleksiyaning asoschilari va taniqli seleksionerlar, ularning amalga oshirgan ishlari. Respublikamiz rahbariyati tomonidan keyingi yillarda qabul qilingan seleksiya va urug’chilik borasidagi qonunlar va qarorlar.
M3	**Moyli ekinlar seleksiyada boshlang‘ich namuna, uning xillari, suniy barpo etish usullari.** Boshlang’ich namuna va uning ahamiyati. Boshlang’ich namunaning turkumlari va xillari. Ularni sun’iy barpo etish usullari. O’simliklar introduksiyasi haqida tushuncha. Irsiy o’zgaruvchanlikdagi o’xshash (gomologik) qatorlar qonuni. O’simliklar dunyo kolleksiyasi va uni barpo etilishi.
M4	**Moyli ekinlar seleksiyada ota-ona juftlarini tanlash. Duragaylash tartibi.** . Chatishtirish uchun ota-ona juftlarini tanlash asoslari. Ota-ona juftlarini ekologik-geografik asosda, hosil elementlarining tarkibiga va ayrim o‘suv davrining uzun-qisqaligiga qarab, kombinatsion qobiliyati (NKQ, HKQ) kasalliklarga va zarakunandalarga chidamliligi bo‘yicha farqiar asosida tanlash. Duragaylash tartibi. Turichida, turlararo va uzoq shakillami duragaylash.
M5	**Geterozis va undan moyli ekinlar seleksiyada foydalanish.**Geterozis (duragay kuch) xodisasi. Geterozis seleksiyasi va uni rivojlanish tarixi. Geterozisni ro’yobga chiqish qonuniyatlari. Geterozisdan amaliyotda foydalanish. Duragay populyasiyalar yoki sintetik navlar. Topkross usuli. O’zidan changlantirilgan tizmalarni barpo etish usullari. Duragay urug’lar yetishtirish yo’llari va ulardan foydalanishning iqtisodiy samaradorligi. Gullarni qo’lda bichishdan hamda erkaklik samarasizligidan foydalanib duragay urug’lar yetishtirish. Tizma va navlarni samarasizlik holatga o’tkazish. Samaradorlikni qayta tiklovchi tizmalar barpo etish.

M6	**Moyli ekinlar seleksiyada tanlash uning usullari.** Tanlash haqida tushuncha, tabiiy va sun'iy tanlash, tabiiy tanlashning mohiyati va uning shakllari. Xarakatlantiruvchi, stabillashtiruvchi va dezruptiv tanlash. Sun'iy tanlash usullari, ommaviy tanlash (bir martali, ko'p martali uzluksiz). Yakka tanlash (bir martali, ko'p martali, uzluksiz), ommaviy va yakka tanlashlaming bir-biridan farqiari, yakka tanlashning afzalliklari. Klonli tanlash va undan foydalanish. Chetdan changlanuvchi o'simliklarda yakka tanlash (yakka oilalab tanlash, oilaviy guruhlab tanlash), tanlashning ijodiy ahamiyati.
M7	**Moyli ekinlar seleksiya jarayonini tashkil qilish.** Ekinlarning changlanish usullariga qarab seleksiya jarayonini o'zgarishi. Dala tajribalari o'tkazishning asosiy qoidalari. Tajriba aniqiigi va bog'langan maydonchalar haqida tushuncha, seleksiya ekinzorlarida va nav sinashda tajriba aniqiigini oshiirish yo'llari. Seleksiya jarayonida dala ishlarini bajarish tartibi. Seleksiya paykallarida alimashlab ekishni yo'lga qo'yish, seleksiya ekinzorlarining xillari va ularning vazifalari, ko'chatzor xillari. Nav yaratish iarayonida nav sinash xillari. Istiqbolli navlarni oldindan ko'paytirish, seleksiya jarayonini qisqartirish usullari. Yaratilgan yangi navlarni Davlat nav sinash komissiyasiga taqdim etish shartlari.
M8	**Kungaboqar seleksiyasi.** Kungaboqar urug'chiligi va uning urug'chiligini tashkil qilishning o'ziga xos tomonlari. Sug'oriladigan yerlarda kungaboqar urug'chiligini tashkil qilish. Kungaboqar urug'chiligini tashkil qilishda zonalar tabiiy iqlim sharoitini hisobga olish. Nav almashtirish va urug' yangilash. Kungaboqaming superelita, elita va reproduksiya uruglarini yetishtirish tartibi.
M9	**Maxsar seleksiyasi.** Maxsar urug'chiligi va uning urug'chiligini tashkil qilishning o'ziga xos tomonlari. Sug'oriladigan yerlarda maxsar urug'chiligini tashkil qilish. Maxsar urug'chiligini tashkil qilishda zonalar tabiiy iqlim sharoitini hisobga olish. Nav almashtirish va urug' yangilash. Maxsarning superelita, elita va reproduksiya uruglarini yetishtirish tartibi.
M10	**Soya seleksiyasi.** Soya urug'chiligi va uning urug'chiligini tashkil qilishning o'ziga xos tomonlari. Sug'oriladigan yerlarda soya urug'chiligini tashkil qilish. Soya urug'chiligini tashkil qilishda zonalar tabiiy iqlim sharoitini hisobga olish. Nav almashtirish va urug' yangilash. Soyaning superelita, elita va reproduksiya uruglarini yetishtirish tartibi.
M11	**Moyli zig'ir** urug'chiligida har bir navga xos morfobilogik va xo'jalik belgilarini saqlagan holda navdor, hosildor, ekish sifati yuqori urug'lari yetishtirish. Har bir navning barcha xususiyatini saqlash uchun urug'chilikning barcha zvenolarida yoki urug'lik yetishtirishning hamma davrida maxsus urug'chilik uslublari va ishlari yuqori darajada qo'llanilishini tushunttirish.
M12	**Urug'chilik, uning axamiyati, vazifasi va tarixi.** Urug'chilik - qishloq x o'jalik tarmogi. Yangi bozor iqtisodiyoti sharoitida urug'chilikni tashkil qilish. Urug'chilik to'grisidagi qonunning ahamiyati. Urug' sifati, superelita, elita va reproduksiya urug'liklar, urug' kategoriyalari va sinflari. Urug'chilik tizimi. Rayonlashtirilgan, istiqbolli va noyob navlar va duragaylar urug'chiligi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: Amaliy (A)
Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.

7-semestr uchun ajratilgan amaliy mashg'ulot

A1	Moyli ekinlar seleksiya ekinzorlarida o'tkaziladigan fenologik kuzatishlar.
A2	Moyli ekinlarda ko'chatzor xillari.
A3	Kunjut navlarining nav belgilari.
A4	Maxsar navlarining nav belgilari .
A5	Yeryong'oq navlarining nav belgilari.
A6	Rayonlashtirilgan Yeryong'oq navlarining tavsifi.
A7	Moyli zig'ir navlarining nav belgilari.
A8	Moyli zig'ir seleksiyasi va urug'chiligi
A9	Kanakunjut navlarining nav belgilari.
A10	Soya navlarining nav belgilari.
A11	Soyanng rayonlashtirilgan navlarining tavsifi.
A12	Moyli ekinlarning rayonlashtirilgan navlarini tavsifi (kungaboqar, zig'ir, kunjut, maxsar).
A13	Moyli ekinlarda aprobatsiya o'tkazish.
A14	Urug'chilikning nazariy asoslari. Urug'chilik tizimi
A15	Nav almashtirish va nav yangilash. Moyli ekinlar urug'chiligi
A16	Moyli ekinlar elita va reproduksiya uruglarini yetishtirish. Davlat nav sinovi.
A17	Nav va urug'lik nazorati ishlari. Moyli ekinlar urug'chiligida aprobatsiyasi o'tkazish.
A18	Kungaboqar va maxsar ekinlarining seleksiyasi va urug'chilik jarayonlari.
A19	Soya o'simligining xalq xo'jaligidagi ahamiyati. Soya ekinida tezpisharlikka, hosilining sifatiga qaratilgan seleksiya.

A20	Ekishga tavsiya etilgan kungaboqar navlarining mahsuldorlik ko‘rsatkichlari.
A21	Soya navlarining texnik vositalar bilan ishlov berishga yoroqliligi va donidan soya suti olishni o'rganish.
A22	Moyli kungaboqar navlari urug‘larining sifatlari.
A23	Kunjut va masxarning birlamchi urug'chiligida pitomniklar va ularni joylashtirish tartibi.
A24	Masxarning birlamchi urug'chiligida pitomniklar va ularni joylashtirish tartibi.

IV. **Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar**

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

“Moyli ekinlar seleksiyasi va urug‘chiligi” fani bo‘yicha mustaqil ta’lim va ishlarning kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta’lim mavzulari
	8-semestr ajratilgan Mustaqil ta’lim mavzulari
1.	O‘zbekiston olimlarining moyli ekinlar urug‘chiligini rivojlantirish borasidagi ishlari.
2.	Moyli ekinlarning xo‘jalik uchun qimmatli bo‘lgan belgilarining o ’zaro korrelyasiyasi.
3.	Moyli ekinlar urug'chiligini o 'ziga xos xususiyatlari.
4.	Mamlakatimizda urug'chilikning rivojianish tarixi.
5.	Urug'chilikning nazariy asoslari.
6.	Navni yomonlashish sabablari va ularni oldini olish chora-tadbirlari.
7.	Moyli ekinlarda nav almashtirish, ulaming ahamiyati.
8.	Yangi navlarni tezkorlik bilan ko‘paytirish yo ‘llari.
9.	Uruglaming dalada ko‘karib chiqish darajasini oldindan aniqlash.
10.	Urug‘lar sifatiga agroekologik sharoitlaming ta’siri.
11.	Raps, kunjut va kanakunjut ekinlarining sisitematikasi va kelib chiqishi.
12.	Kungaboqar va maxsar ekinlarining seleksiyasi va urug‘chilik jarayonlari.
13.	Soya o'simligining xalq xo'jaligidagi ahamiyati. Soya ekinida tezpisharlikka, hosilining sifatiga qaratilgan seleksiya.
14.	Ekishga tavsiya etilgan kungaboqar navlarining mahsuldorlik ko‘rsatkichlari.
15.	Soya navlarining texnik vositalar bilan ishlov berishga yoroqliligi va donidan soya suti olishni o'rganish.
16.	Moyli kungaboqar navlari urug‘larining sifatlari.
17.	Kungaboqar va soyaning birlamchi urug‘chilik ishlari.
18.	Kungaboqar navlari urug’ining naturasini o ‘rganish.
19.	Kunjut va masxarning birlamchi urug'chiligida pitomniklar va ularni joylashtirish tartibi.
20.	Soyaning elita urug‘ini yetishtirish tartibi.

Mustaqil o’zlashtiriladigan mavzular bo’yicha talabalar tomonidan mavzularni normativ-huquqiy hujjatlar va o’quv adabiyotlari yordamida mustaqil o’zlashtirish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish, ilmiy maqola, tezislar tayyorlash, amaliyotdagi mavjud muammolarni yechimini topish, fanning dolzarb muammolarini qamrab oluvchi loyihalar tayyorlash, o’rganilayotgan mavzu bo’yicha asosiy ilmiy adabiyotlarga annotasiya yozish kabi ko’rinishdagi ishlarni bajarish tavsiya etiladi.

3.	**V. Fanni o’zlashtirish natijasida talaba:** Fanni o’zlashtirish natijasida talaba: -Moyli ekinlarning madaniy, yarim yovvoyi va yovvoyi turlari va ularning genom xillari tushunchasini bilishi va ulardan foydalana olishi, moyli ekinlarning yangi navlarini yaratish jarayonida genetik usullardan foydalanishini, moyli ekinlarning qimmatli xo‘jalik belgilarining o‘zaro bog‘liqligi haqida bilish. • ma’lumotlarni tahlil qilish, tartibga solish va sharhlash; • O’zbekistonda va xorijda moyli ekinlarni yetishtirish xolati hamda istiqbollari; - moyli ekinlar va uning qishloq xo’jaligiga oid fanlar o’rtasidagi ahamiyati; - moyli ekinlarni ekish texnologiyasi; - moyli ekinlarni saqlash sharoiti haqida tasavvurga ega bo’lishi; - ekinlami parvarishlash yo‘llarini; - moyli ekinlar mahsulotlarini qayta ishlashni yangi texnologiyalari; - moyli ekinlarini hosilini aniqlash; - saqlash davrida urug'larni tozalash texnologiyasi; - moyli ekinlarga o ‘g ‘it solish muddatlarini bilishi va ulardan foydalana olish; - moyli ekinlami innovatsion texnologiyalarini qo'llashni; - superelita, elita va navdor urug‘larini yetishtirishni; - uruglarning xo‘jalik yaroqliligini aniqlab berish yuzasidan ko‘nikmalarga ega bo'lishi kerak.
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • ma’ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • *munozara,* • *o‘z-o‘zini nazorat.* • “Aqliy hujum”, • “Muammo”; • Krossvord • Annogrammalar • Ko‘chma dars mashg‘ulotlari
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘liq o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish

	va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

Asosiy adabiyotlar:

1. Abdukarimov D.T. Dala ekinlari xususiy seleksiyasi. Darslik.Toshkent. 2007. 482 b.
2. Abdukarimov D.T., Qishloq xo'jalik ekinlari seleksiyasi va urug'chiligi. T.2005
3. Abdukarimov D.T., Ergashev IT., Bekmuradova X.K. Umumiy seleksiya va urug'chilik. Darslik.T. 2020 y.
4. Xalilov N.X., Oripov R.O. O'simlikshunoslik. Darslik. T. 2006 y

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017.

2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017.

3.«Seleksiya yutuqlari to'g'risida» (yangi taxriri 29-30.08.2007) va «Urug'chilik to'g'risida» (16.02.2019 № O'RQ-521) O'zR Qonunlari.

4.O'zbekiston Respublikasi xududida ekish uchun tavsiya etilgan qishloq xo'jaligi ekinlari Davlat reestri. T., 2022.

5. Lukov M.Q. "Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chili fanidan amaliy mashg'ulot darslari bo'yicha uslubiy qo'llanma. Samarqand 2011

www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat partoli
www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
www.referat.ru.
www.bgreenpeace.org/gening/
www. biology.online org
www. biologycornet.com
www.Ziyonet.uz
www.library:breeding of animals and crop plants
www.megasearch.biz
www.farming.co.uk
www.agronomy.org
www samdu.uz
www.agrar.uz
www.kitoblar.uz
www toshdau.uz

7.	Fan dasturi Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kengashining 2024 yil "24" avgustdagidagi 1 -son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar**: **M.A.Xayitov-** Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedra mudiri, dotsent.
	Fan o'qituvchisi - Meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedra assistenti U.A.Xoshimov
9.	**Taqrizchilar:** D.S.Normuradov - Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedrasi professori, q.x.f. doktori. **(93) 356.02.72** G'.S.G'aybullayev - Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti **dotsenti, q.x.f..doktori.**

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais –Sh.T.Xoliqulov

Kafedra mudiri: **M.A.Xayitov**

Institut o'quv uslubiy kengash raisi: **Sh.A.Mamasov**

Institut direktori: **T.F.Rajabov**

Sh. Rashidov nomidagi SamDU O'quv ishlari bo'yicha 1-prorektor: **A. S. Soleyev**

1-O'QUV USLUBIY BOSHQARMA

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Agrobiotexnologiyalar va oziq-ovqat xavfsizligi instituti 60810600 – Qishloq xo'jaligi ekinlari seleksiyasi va urug'chiligi (ekin turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fanidan tayyorlangan fan dasturi va sillabusiga

TAQRIZ

Fan dasturi va sillabusida talabalarning Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fani bo'yicha bilim va malakalarini egallashi, ko'nikmalarini shakllantirishiga qaratilgan mavzular qamrab olingan. Fan dasturi va sillabusda Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fanni o'qitishdan maqsad moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fani haqida tushuncha, uning ahamiyati va asosiy vazifalari, moyli ekinlar seleksiyasining rivojlanish tarixi, kungaboqar, soya, kunjut, zig'ir, yeryong'oq, kanakunjut, maxsarning mahalliy va xorijiy genofond namunalari haqida tushuncha, moyli ekinlari navlari haqida tushuncha va ularga qo'yiladigan talablar, moyli ekinlar seleksiyasida qo'llaniladigan usullari, duragaylash va uning turlari, turlararo duragaylashning moyli ekinlar seleksiyasida ahamiyati. Tanlash, uning ahamiyati va moyli ekinlar seleksiyasida qo'llaniladigan usullari, kasalllik va zararkunandalarga chidamli moyli ekinlar navlarini seleksiyada darajasini baholash, kungaboqar, soya, kunjut, zig'ir, yeryong'oq, kanakunjut, maxsar navlarini qurg'oqchilikka, garmselga va sho'rlanishga bardoshliligi haqida tushuncha, seleksiya jarayonini tashkil qilish qoidalari.o'rganishdan iborat.

60810600 – Qishloq xo'jaligi ekinlari seleksiyasi va urug'chiligi (ekin turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fani 7 semestrlarda rejalashtirilgan bo'lib, unda ma'ruza va amaliy mashg'ulotlari mavzulari fan dasturi asosida tuzilgan, mavzular ketma-ketligi bir-birini to'ldirib, fanning barcha bo'limlarini qamrab olgan. Mustaqil ta'lim mavzulariga alohida e'tibor berilgan bo'lib ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar mavzularida keltirilgan mavzular mustaqil ta'lim mavzulariga kiritilmaganligi talabalarning mustaqil ta'limlarda o'zlari mustaqil ravishda ishlashga qaratilgan.

Bundan tashqari fan dasturi va sillabusida keltirib o'tilgan adabiyotlarning ro'yxati o'zlarining tarkibi jihatdan sillabusda keltirilgan mavzularni ma'ruza va amaliy mashg'ulot hamda mustaqil ta'lim mavzularini o'zlashtirishda amaliy yordam beradi.

Umuman olganda fan dasturi va sillabusi 60810600 – Qishloq xo'jaligi ekinlari seleksiyasi va urug'chiligi (ekin turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fanidan tuzilgan bo'lib, oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan qo'yilgan barcha talablarga to'liq javob beradi va uni foydalanishlari uchun tavsiya etaman.

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedrasi professori, q.x.f. doktori. **D.S.Normurodov**

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Agrobiotexnologiyalar va oziq-ovqat xavfsizligi instituti 60810600 – Qishloq xo'jaligi ekinlari seleksiyasi va urug'chiligi (ekin turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fanidan tayyorlangan fan dasturi va sillabusiga

TAQRIZ

Fan dasturi va sillabusida talabalarning Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fani bo'yicha bilim va malakalarini egallashi, ko'nikmalarini shakllantirishiga qaratilgan mavzular qamrab olingan. Fan dasturi va sillabusda Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fanni o'qitishdan maqsad Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi Moyli ekinlarda nav sinash ishlari, kungaboqar, soya, kunjut, zig'ir, yeryong'oq, kanakunjut, maxsar navlarini davlat nav sinovi va qishloq xo'jalik ekinlari davlat reyestriga kiritish va chiqarish tartibi, moyli ekinlar urug'chiligining nazariy asoslari, urug'chilik tizimini rivojlantirishda urug'shunoslikni ahamiyati va urug'chilik bo'yicha yangi qonunlar, moyli ekinlarda nav almashtirish va nav yangilash haqida joriy etish.

60810600 – Qishloq xo'jaligi ekinlari seleksiyasi va urug'chiligi (ekin turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fani 7 semestrlarda rejalashtirilgan bo'lib, unda ma'ruza va amaliy mashg'ulotlari mavzulari fan dasturi asosida tuzilgan, mavzular ketma-ketligi bir-birini to'ldirib, fanning barcha bo'limlarini qamrab olgan. Mustaqil ta'lim mavzulariga alohida e'tibor berilgan bo'lib ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar mavzularida keltirilgan mavzular mustaqil ta'lim mavzulariga kiritilmaganligi talabalarning mustaqil ta'limlarda o'zlari mustaqil ravishda ishlashga qaratilgan.

Bundan tashqari fan dasturi va sillabusida keltirib o'tilgan adabiyotlarning ro'yxati o'zlarining tarkibi jihatdan sillabusda keltirilgan mavzularni ma'ruza va amaliy mashg'ulot hamda mustaqil ta'lim mavzularini o'zlashtirishda amaliy yordam beradi.

Umuman olganda fan dasturi va sillabusi 60810600 – Qishloq xo'jaligi ekinlari seleksiyasi va urug'chiligi (ekin turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Moyli ekinlar seleksiyasi va urug'chiligi fanidan tuzilgan bo'lib, oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan qo'yilgan barcha talablarga to'liq javob beradi va uni foydalanishlari uchun tavsiya etaman.

Samarqand agrotexnologiyalar va tadqiqotlar instituti dotsenti, q.x.f. doktori. **G.S.Gayboullayev**

DEVONXONA VA ARXIV